

Πειραιώς Σεραφεΐμ: “Ο θάνατος νικιέται στο πρόσωπο της Παναγίας”

[Μητροπολιτικό Έργο](#) / [Ι.Μ. Πειραιώς](#)

Ποιμαντορική Εγκύκλιο επί τη εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου εξέδωσε προς το χριστεπώνυμο πλήρωμα της πειραιϊκής Εκκλησίας ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιώς κ. Σεραφεΐμ.

Μεταξύ άλλων ο Ποιμενάρχης της Εκκλησίας του Πειραιά αναφέρει: “ Η Μαριάμ γεννάται στον κόσμο αυτό με σκοπό να νικηθεί ο θάνατος. Οι Πατέρες της Εκκλησίας όταν μιλούν για την έννοια του θανάτου, προχωρούν πολύ βαθύτερα από την βιολογικότητα. Θάνατος δε σημαίνει γι’ αυτούς απλά και μόνο το σταμάτημα των κτύπων της καρδιάς. Δεν πιστεύουν πως ο άνθρωπος συναντιέται με το θάνατο στην τελευταία του πνοή, αλλά στην πρώτη. Με τη γέννησή μας αρχίζει η μάχη με τον «έσχατο εχθρό» που λέγεται θάνατος”.

Παρακάτω η Εγκύκλιος του Μητροπολίτη:

Τὴν ἐν πρεσβείαις ἀκοίμητον Θεοτόκον,
καὶ προστασίαις ἀμετάθετον ἐλπίδα,
τάφος καὶ νέκρωσις οὐκ ἐκράτησεν,
ὥς γὰρ ζωῆς Μητέρα, πρὸς τὴν ζωὴν μετέστησεν,
ὁ μήτραν οἰκήσας ἀειπάρθενον.

Τέκνα μου ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα,

ἡ Κοίμηση τῆς Θεοτόκου μᾶς συγκέντρωσε καὶ πάλι στὸ Ναό. Μὲ ὕμνους καὶ προσευχὲς τιμοῦμε τὴν ἡμέρα καὶ ἀνοιγόμαστε μέσα ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς Κυρίας Θεοτόκου στὸ μυστήριό τῆς σωτηρίας μας. Γιατὶ ἡ σημερινὴ ἑορτὴ ἀκριβῶς αὐτὸν τὸ σκοπὸ ὑπηρετεῖ. Μᾶς ἀποκαλύπτει καὶ μᾶς βεβαιώνει ὅτι ὁ θάνατος ἔχει ὀριστικὰ νικηθεῖ, ὄχι μόνο γιατί ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε, ἀλλὰ καὶ γιατί Ἐκεῖνος ὡς Σωτήρας καὶ Λυτρωτὴς θὰ ἀναστήσει κι ἐμᾶς.

Πρώτη ἀνέστησε τὴν Μητέρα Του, Ἐκείνη ποὺ στέκεται ἀκοίμητη στὶς προσευχὲς μας· Ἐκείνη ποὺ εἶναι γιὰ ὅλο τὸν κόσμο ἀμετάθετη ἐλπίδα· Ἐκείνη ποὺ εἶναι ἡ Μητέρα τῆς ζωῆς· Ἐκείνη, λοιπόν, δὲν μποροῦν ὁ τάφος καὶ ἡ νέκρωση νὰ τὴν κρατήσουν, ἀφοῦ ὁ Υἱὸς καὶ Θεὸς Τῆς, Αὐτὸς ποὺ στὴ μήτρα Τῆς κατοίκησε, διὰ τοῦ θανάτου τὴν ὀδηγεῖ στὴ ζωὴ.

Τοῦτο τὸν δρόμο ἄνοιξε ἡ Παναγία μας γιὰ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Ὁ θάνατος χάνει τὸ κεντρί του καὶ καταπατῆται ἀπὸ τὸν Ἀναστάντα Χριστὸ. Πατιέται καὶ γίνεται ὁδὸς ποὺ οἱ πιστοὶ διαβαίνουν γιὰ νὰ ζήσουν αἰώνια, σ' ἓνα τόπο ποὺ δὲν χωρᾷ ὁδύνη, λύπη καὶ στεναγμὸ· σ' ἓνα τρόπο ποὺ ὁ ἄνθρωπος ἀξιώνεται νὰ κοινωνεῖ μὲ τὸ Θεὸ καὶ μὲ τὸν συνάνθρωπο.

Ἡ Μαριὰμ γεννᾶται στὸν κόσμο αὐτὸ μὲ σκοπὸ νὰ νικηθεῖ ὁ θάνατος. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ὅταν μιλοῦν γιὰ τὴν ἔννοια τοῦ θανάτου, προχωροῦν πολὺ βαθύτερα ἀπὸ τὴν βιολογικότητα. Θάνατος δὲ σημαίνει γι' αὐτοὺς ἀπλὰ καὶ μόνο τὸ σταμάτημα τῶν κτύπων τῆς καρδιᾶς. Δὲν πιστεύουν πὼς ὁ ἄνθρωπος συναντιέται μὲ τὸ θάνατο στὴν τελευταία του πνοή, ἀλλὰ στὴν πρώτη. Μὲ τὴ γέννησή μας ἀρχίζει ἡ μάχη μὲ τὸν «ἔσχατο ἐχθρό» ποὺ λέγεται θάνατος.

Αὐτὴ ἡ θεώρηση τοῦ θανάτου μᾶς ἀποκαλύπτει τελικὰ πὼς ὁ τρόπος ποὺ ζοῦμε οἱ

ἄνθρωποι μετὰ τὴν Πτώση, μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσή μας ἀπὸ τὸ Θεό, ἀποτελεῖ μιὰ ζωὴ δεσμευμένη στὸ θάνατο. Τὸ σχῆμα παράδοξο, μὰ ζοῦμε τὸ θάνατό μας καθημερινὰ ὡς ἀδικία, ὡς χωρισμό, ὡς ἔριδα, ὡς ἁμαρτία, ὡς πάθος, ὡς πόνο, ὡς ἀσθένεια.

Ἡ πραγματικότητα αὐτὴ μαρτυρεῖται χαρακτηριστικὰ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, στὸ βιβλίο τῆς Γενέσεως, ὅταν ὁ Θεὸς διαλέγεται μὲ τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὐά, λίγο μετὰ τὴν παρακοὴ καὶ ἀφοῦ ἐκεῖνοι ἔχουν ἀρνηθεῖ νὰ ἀναλάβουν τὴν εὐθύνη τῆς ἁμαρτίας τους. Εἶναι ἐκεῖνες οἱ συγκλονιστικὲς γιὰ τὸν ἄνθρωπο στιγμὲς ποὺ ὁδεύει ἐκτὸς τοῦ Παραδείσου, ποὺ ἐκπίπτει στὴ θνητότητα. Ὁ Θεὸς πρὶν ἀποχωριστεῖ τὰ δημιουργήματά Του, ἔρχεται νὰ τὰ προετοιμάσει γιὰ τὸ πὼς ἡ ζωὴ τους θὰ εἶναι στὸν κόσμον ποὺ ἀνοίγεται πέρα ἀπὸ τὸν κῆπο τῆς Ἑδέμ. Στὸν ἄνδρα ἀποκαλύπτει πὼς ἡ ζωὴ πλέον θὰ περιοριστεῖ στὴν ἐπιβίωση. Ὁ βίος θὰ συνοδεύεται μὲ κόπο καὶ ἰδρώτα. Ὁ Ἀδὰμ θὰ ζεῖ γιὰ νὰ ξεφύγει ἀπὸ τὸ θάνατο, παρότι θὰ γνωρίζει πὼς θὰ καταλήξει στὴ γῆ ἀπ' ὅπου προῆλθε. Στὴν Εὐά ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ Θεὸς ἀπευθύνεται λέγοντας: «πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου καὶ τὸν στεναγμόν σου· ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα, καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου, καὶ αὐτός σου κυριεύσει». Στὸν ἄνδρα κυρίαρχο στοιχεῖο εἶναι ὁ κόπος, στὴ γυναῖκα ἡ λύπη. Ἀκόμα κι ἐκείνη ἡ πράξη τῆς μέγιστης χαρᾶς, ἡ γέννα ἐνὸς παιδιοῦ μὲ ὀδύνες συνοδεύεται. Ὅμως ἡ μεγαλύτερη λύπη γιὰ τὴ γυναῖκα εἶναι πὼς ἀνάμεσα σὲ ἐκείνην καὶ τὸν ἄνδρα τῆς ἔχει πλέον ἐδραιωθεῖ ὁ πειρασμὸς τῆς ἐξουσίας. Στὸ πλαίσιο αὐτὸ ἡ ἀγάπη θὰ ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ τὴν ἰσχὺ, ἡ κοινωνία ἀπὸ τὴν κτητικότητα, ἡ ἐνότητα ἀπὸ τὸν χωρισμό.

Ὅμως ὁ Χριστὸς ἔρχεται στὸν κόσμον γιὰ νὰ καταργήσῃ τὸ θάνατο, πρωτίστως ὡς τρόπο ὑπαρξης. Ἡ Θεοτόκος εἶναι ἐκεῖνο τὸ πρόσωπο μέσα στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία ποὺ γίνεται μιὰ σαρκωμένη μαρτυρία τῆς ἀναιρέσεως τοῦ θανάτου καὶ τῶν ἐπιπτώσεών του. Ἡ ἀναίρεση αὐτὴ ψηλαφεῖται στὸ βίον τῆς Παναγίας μας σὲ πολλὲς στιγμὲς, μὰ καλὸ τῶρα θὰ ἦταν νὰ ἐπικεντρωθοῦμε στὶς ἐξῆς:

Ἡ Παναγία γεννᾷ τὸν Ἰησοῦ χωρὶς ὀδύνη καὶ φθορά, γιατί τὸ παιδὶ τοῦτο τὸ νέο, «ὁ πρὸ αἰώνων Θεός», ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς σαρκώσεώς Του μάχεται ἐνάντια στὸν θάνατο. Κι ἡ μάχη αὐτὴ φέρνει τὴν πρώτη νίκη: «νικᾶται» τῆς «φύσεως ἡ τάξις» ἡ ὁποία ὀρίζει τὴν ὥρα ποὺ μία γυναῖκα φέρνει στὸν κόσμον ἕνα παιδὶ νὰ ὑποφέρει, νὰ πονᾷ καὶ νὰ κινδυνεύει. Τοῦτο δὲ συνέβη στὴν Παναγία. Ὁ θάνατος κατατροπώνεται στὸ ἀγνὸ καὶ ταπεινὸ σῶμα τῆς Μαριάμ, γι' αὐτὸ ὁ ἄχραντος τόκος Τῆς δὲν ἐπιφέρει ἄλγος καὶ τραῦμα, ἀλλὰ δὲος καὶ χαρά, ποὺ πηγάζουν ἀπὸ τὸ μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

Ὁ θάνατος νικιέται στὸ πρόσωπο τῆς Παναγίας καὶ μέσα στὸ πλαίσιο τῆς μνηστείας Τῆς μὲ τὸν δίκαιον Ἰωσήφ. Ἡ Μαριὰμ παραδόθηκε ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς τοῦ

Ναοῦ στὸν Ἰωσήφ καὶ τὸν ἀκολούθησε μὲ ἐμπιστοσύνη. Κατὰ τὸ χρόνο αὐτὸ τῆς μνηστείας δέχθηκε τὴν ἐπίσκεψη τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ. Ὁ ἀσώματος τὴν πληροφορεῖ γιὰ τὸ σχέδιο τῆς θείας Οἰκονομίας καὶ ἡ ἀγνὴ Κόρη συγκατατίθεται στὴ βουλὴ τοῦ Θεοῦ. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο τὴν ἐπισκιάζει καὶ ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγκαθίσταται στὴν μήτρα Της.

Μὲ τὴ συγκατάθεση αὐτὴ ἡ Παναγία ἀψηφᾷ τὸν θάνατο. Ἡ μοίρα μιᾶς γυναίκας τὴν ὁποία θὰ κατήγγειλαν ὅτι διέπραξε τὸ ἀμάρτημα τῆς μοιχείας δὲν ἦταν ἄλλη ἀπὸ τὸ λιθοβολισμό. Ἡ Μαριάμ γνωρίζει πὼς ἐνδέχεται ἄδικα νὰ κατηγορηθεῖ, μὰ δείχνει ἐμπιστοσύνη στὸ Θεό καὶ στὸν Ἰωσήφ. Κι ὁ Ἰωσήφ ἐπειδὴ εἶναι κατ' οὐσίαν δίκαιος δὲν ὑπακούει στὸ νόμο, ἀλλὰ στὴ συνείδησή Του. Θέλει ἀρχικὰ νὰ διώξει κρυφὰ τὴν Μαριάμ γιὰ νὰ μὴν τιμωρηθεῖ, Κι ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποκάλυψη τοῦ ἀγγέλου, πὼς τὸ παιδὶ προέρχεται ἐκ Πνεύματος Ἁγίου, θέλει νὰ σταθεῖ δίπλα Της ὡς προστάτης Ἐκείνης καὶ τοῦ θείου βρέφους.

Ἡ Παναγία ἀξιῶνεται νὰ ζήσει τὴν ἀναίρεση κι αὐτῆς τῆς πτυχῆς τοῦ θανάτου, τῆς ἀνδρικῆς κυριαρχίας, τὴν ὁποία ἡ γυναίκα γεύτηκε μὲ τὴν πτώση. Ἡ Εὐὰ στρέφεται πρὸς τὸν Ἀδὰμ καὶ ἐκεῖνος τὴν ἐξουσιάζει. Ἡ Παναγία στρέφεται πρὸς τὸν Ἰωσήφ μὰ ἐκεῖνος τὴν ἀγαπᾷ, τὴ σέβεται καὶ τὴν προστατεύει. Ἡ γυναίκα καὶ ὁ ἄνδρας δὲν εἶναι πλέον ἐχθροί, δὲν συνυπάρχουν γιὰ νὰ καλύπτουν ἀπλὰ τὶς ἀνάγκες τους, δὲν παρακούουν πλέον τὸν Θεό. Ὑπακούουν, συμπράττουν καὶ ὑπηρετοῦν τὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἔτσι καταργοῦν τὸ θάνατο ποὺ χώριζε ἐκείνους ποὺ πλάστηκαν γιὰ νὰ μετέχουν στὸ μυστήριο τῆς Τριαδικῆς ἐνότητας.

Ὁ θάνατος χωρίζει τὴν ψυχὴ ἀπὸ τὸ σῶμα. Καὶ εἶναι φρικτὸς τοῦτος ὁ χωρισμός. Ἡ ψυχὴ, κατὰ τοὺς Πατέρες, περιμένει τὴν Δευτέραν Παρουσίαν τοῦ Κυρίου καὶ προγεύεται τὴ δικαίαν Του κρίσιν. Τὸ σῶμα διαλύεται «εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη», χάνει τὸ σχῆμα, τὴ μορφή καὶ τὸ κάλλος, παραδίδεται στὴ φθορὰ καὶ στὴ σήψη. Ὁ Ἀδάμ τὸ εἶχε ἀκοῦσαι ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ: «Γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει».

Σήμερα ὅμως ἀκόμα κι αὐτὴ ἡ κατάρρα τοῦ θανάτου καταργεῖται. Σήμερα τὸ βιώσαμε ἔντονα σὲ τούτῃ τὴν ἑορτὴ καὶ πανήγυριν, ἀφοῦ κι ἐμεῖς βρεθήκαμε μυστικὰ στὸ χωρίο τῆς Γεσθημανῆς δίπλα στὴν κλίνη τῆς Παναγίας μας. Εἶδαμε νοερὰ τὸν Χριστὸ νὰ παραλαμβάνει τὴν Ἁγία ψυχὴ Της στοὺς οὐρανούς. Ἀκολουθήσαμε τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους στὴν ταφὴ τοῦ Πανάμωμου σώματός Της. Συναντήσαμε τὸν Ἀπόστολο Θωμᾶ, ποὺ ἔφτασε ἀργοπορημένος στὸν τάφο τῆς Παναγίας μας καὶ ἀξιωθήκαμε κοντὰ του νὰ γίνουμε μάρτυρες τῆς Μεταστάσεώς τοῦ Παναγίου Σώματός της στοὺς οὐρανούς γιὰ νὰ ἐνωθῇ μὲ τὴν Πανάγια ψυχὴ Της.

Κι ἔτσι ὁμολογοῦμε ταπεινὰ κι ἐμεῖς μαζί μὲ ὅλους τοὺς πιστούς: Νικήθηκε ὁ θάνατος στὸ πρόσωπο τῆς Παναγίας μας, ἀφοῦ δὲν κατάφερε οὔτε τὸ πάναγνό Της Σῶμα νὰ μεταποιήσῃ σὲ γῆ, οὔτε τὴ παναγία ψυχὴ Της νὰ ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν ἀγκάλη τοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ Της.

Ἀγαπητά μου τέκνα,

Ζοῦμε σὲ καιροὺς ποὺ ὁ θάνατος σκιάζει τὸν κόσμον, προκαλώντας φόβον καὶ σκληρότητα στὶς ἀνθρώπινες καρδιές. Τοῦτος ὁ παλαιὸς ἐχθρὸς τοῦ ἀνθρώπου μοιάζει καὶ σήμερα νὰ ἐπελαύνῃ ἔναντι τῆς ζωῆς ὡς νικητής. Ὅμως τούτῃ ἡ αἴσθησις εἶναι μιὰ πλάνη. Μὴν τὴν πιστέψετε. Ὁ θάνατος ἔχει ὀριστικὰ ἡττηθεῖ ἀπὸ τὸν Ἀναστάντα Χριστό. Δὲν ἔχει ἐξουσία καὶ δύναμη, παρὰ μόνον γιὰ νὰ ἐκπειράζῃ τοὺς ἀνθρώπους. Ὅμως ἀκόμα καὶ στοὺς πειρασμοὺς ἀρκεῖ νὰ στρέψουμε τὸ νοῦ στὴν μορφή τῆς Παναγίας μας, ἀρκεῖ νὰ ψελλίσουμε δυὸ λόγια παρακλητικὰ καὶ τὸ ζόφος θὰ ἐξαφανιστεῖ, καὶ ἡ παρηγορία θὰ μᾶς ἀγκαλιάσῃ σφιχτά.

Εὐχόμαστε ὁλόψυχα ἡ κυρία Θεοτόκος νὰ ἀξιώσει ὅλους σας νὰ ζήσετε τοὺς χρόνους τῆς ζωῆς σας ἐκκλησιαστικά, μὲ ἀγάπη, σύνεση καὶ πόθον Θεοῦ, ὥστε νὰ ἀξιωθεῖτε καὶ ἐσεῖς νὰ συγκαταλεχθεῖτε μὲ τοὺς νικητὲς τοῦ θανάτου.

Χρόνια πολλὰ καὶ εὐλογημένα!

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΑΣ

+ ό Πειραιώς ΣΕΡΑΦΕΙΜ